

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
í t é l e t e**

Az ügy száma: Pfv.II.20.299/2017/7.

A tanács tagjai:

Dr. Makai Katalin a tanács elnöke

Dr. Kövesné dr. Kósa Zsuzsanna előadó bíró

Dr. Baloginé dr. Faiszt Judit bíró

A felperes:

A felperes képviselője:

Darida és Társa Ügyvédi Iroda

Az alperes:

Az alperes képviselője:

Lékó és Társa Ügyvédi Iroda

A per tárgya:

Házastársi közös vagyon megosztása

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:

Alperes

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Székesfehérvári Járásbíróság 7.P.20.403/2013/74.

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Székesfehérvári Törvényszék 2.Pf.204/2016/4.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítélet felülvizsgálattal támadott rendelkezéseit hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 100.000 forint felülvizsgálati eljárási költséget.

A le nem rótt 458.000 (négy százötvennyolcezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] A peres felek házastársak voltak, házassági életközösségük véglegesen és mindenre kiterjedően 2012 januárjában szűnt meg. 2012. október 18-án a felperes elköltözött, azóta az ingatlanban az alperes és a peres felek gyermeke, valamint időlegesen az alperes élettársa lakik.
- [2] A felek házasságát a Székesfehérvári Városi Bíróság 15.P.20.825/2012/9. sorszámu ítéletével bontotta fel. A felek 2012. szeptember 20-án, a bíróság által jóváhagyott egyezséget kötöttek,

amelyben - többek között - megállapodtak a házastársi közös vagyont képező ingóságaik megosztásáról, a közös tartozásaik teljesítéséről és az ingatlanukon fennálló közös tulajdon jövőben történő megszüntetésekor elszámolásáról. A házassági életközösség megszűnésekor a felek közös vagyonát képező ingóságok összértéke - a tartozások figyelmen kívül hagyásával - 3.400.000-3.600.000 forint volt, amelyet - a gépjárműn kívül - lényegében egyenlő arányban osztottak meg, mindegyikükhöz 1.000.000-1.200.000 forint értékű ingóság jutott. A közös tulajdonukat képező gépjármű jogi helyzetét nem rendezték, a megvásárlásához felvett hitelt 2014. december 31. napját követően nem törlesztették, 2016. augusztus 16. napján a tartozás összege 885.223 forint összeget tett ki.

- [3] Mindkét fél rendelkezett különvagyonnal. A felperes az önálló bérleti jogát - értékkiegyenlítés nélkül - elcserélte egy 40/200 arányú osztatlan közös tulajdoni hányadra.
- [4] Az alperes a házassági életközösség előtt már külföldön - Ausztriában - dolgozott. 1995-ben 180.000 ATS vételárért eladta a tulajdonát képező büfécocsi, a pénzt részben bankszámlán helyezte el, amelyből folyamatosan költött. A nagymamája bérleti jogviszonyát folytatva a házassági életközösség alatt a bérlakást megvásárolta. Az 1997. június 6. napján megkötött adásvételi szerződés szerinti vételárrészeket nem fizette, hanem 2000. február 21-én a hátralékot egy összegben, a nagyszülője kifejezetten erre a célra neki juttatott ajándékából teljesítette. Február 22. napján az ingatlant az önkormányzat 4.000.000 forint vételárért visszavásárolta. Az alperes a megkapott vételárat egy külön bankszámlán helyezte el.
- [5] A peres felek 2000 márciusában vásárolták meg a perbeli ingatlan telkét. A telek 1.200.000 forint vételárát az alperes a különvagyonából fizette ki. A fennmaradó 2.800.000 forint különvagyonból megvette az építkezés megkezdéséhez szükség építőanyagokat. Ezt követően az építkezés lassabban haladt, miután a fennmaradó kiadásokra csak a felek közös vagyoni jövedelméből származó megtakarítások szolgáltak. Az építkezésbe befolyt 2.000.000 forint szociálpolitikai támogatás is. A házastársak a 90%-os készültségi fokban elkészült ingatlanba 2004 nyarán beköltöztek. Az ingatlan forgalmi értéke akkor 18.200.000 forint volt, amelyből a telek 1.200.000 forint értéket képviselt.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

- [6] A felperes a pontosított és módosított kereseti kérelmében a házastársi közös vagyon megosztását kérte. Ennek keretében a bíróság állapítsa meg, hogy a perbeli ingatlan 1/2 tulajdoni hányada házastársi közös vagyon jogcímén a tulajdonát képezi. A bíróság az így létrejött közös tulajdont szüntesse meg: elsődlegesen a bent lakó alperest kötelezze a tulajdoni hányadának magához váltására. Amennyiben az alperes erre teljesítőképességgel nem rendelkezik, illetve a közös tulajdon megszüntetésének ezt a módját ellenzi, úgy - másodlagosan - rendelje el a közös tulajdon árverési értékesítését. A felperes a perbeli ingatlan értékét 27.300.000 forintban jelölte meg, az 1/2 tulajdoni hányadhoz igazodó megváltási árat 13.650.000 forintban határozta meg.
- [7] Keresete ténybeli alapjaként arra hivatkozott, hogy a telek megvásárlására és az építkezésre a házassági életközösség időtartama alatt került sor. A telek vételárát és a beruházást a közös vagyonból finanszírozták, felhasználták a juttatott 2.000.000 forint lakásépítési kedvezményt is. A Csjt. 27. § (1) bekezdése alapján, mint életközösség alatti szerzés az ingatlan fele rész őt illeti meg. A közös tulajdon megszüntetésénél az alperes teljesítőképessége esetén nem ellenezte a tulajdoni hányada megváltását, illetve annak hiányában az árverési értékesítés elrendelését kérte.
- [8] Az alperes a felperes dologi jogi igényét mind ténybelileg, mind összecszerűségében vitatta. A felperest megillető tulajdonjog ugyanis - különvagyonára figyelemmel - lényegesen kevesebb, mint az állított 1/2 tulajdoni hányad. A telek vételárát, illetve a felépítmény építéséhez szükséges összeget túlnyomó részben a különvagyonából: az ingatlanáért a vevőtől (az önkormányzattól) 2000 februárjában kapott 4.000.000 forintból, továbbá a büfécocsi eladásából megmaradt 100.000 ATS-ből fedezte. A vételárat az életközösség megkezdése előtt kapta meg, az tehát a Csjt. 28. § (1)

bekezdés a) pontja alapján a különvagyon. A különvagyonai miatt az ingatlanban - az építkezés befejezésekor - csak 6.280.000 forint összeg tekinthető közös vagyoni beruházásnak. Az alperes hivatkozott arra is, hogy a felperessel a szerzésben való közreműködésük aránya nem volt egyenlő.

- [9] Az alperes nem ellenezte a közös tulajdon megváltással való megszüntetését. A megváltási ár meghatározásánál a lakott forgalmi értéket kérte figyelembe venni, mivel a felperes a visszatérés szándéka nélkül költözött el. Számításai szerint a felperest 2.890.309 forint megváltási ár illeti meg, amelyre teljesítőképess. Az alperes a megváltási árba kérte beszámítani a bontóperi egyezségben megfizetni vállalt 475.000 forint rezsit, a gépjármű hiteltörlesztése kapcsán teljesített 2.837.883 forint összeg felét, illetve a közös vagyont 443.891 forint erejéig a felperest terhelő tartozást. A felperes a tartásdíj fizetési kötelezettségének sem tett eleget, vele szemben 1.740.935 forint követelése van, amelyet szintén beszámítani igényelt.

Az első- és másodfokú ítélet

- [10] Az elsőfokú bíróság ítéletében megállapította, hogy a **K., .../4.** helyrajzi számon felvett, természetben a **K., Sz. I.** utca 2. szám alatti ingatlan 71/182 tulajdoni hányadát a felperes házastársi közös vagyon jogcímén megszerezte, az alperest ennek tülésére kötelezte.
- [11] Az elsőfokú bíróság a közös tulajdon megszüntetését árverési értékesítéssel rendelte el. A legkisebb árverési vételárat beköltözhető állapotban 25.330.000 forint, lakottan 12.665.000 forint összegben állapította meg. A lakottan történő értékesítés esetén annak értékcsökkentő hatását az alperes köteles viselni. Megállapította, hogy az árverési vételárból a felperest 8.903.190 forint, az alperest pedig a fennmaradó rész illeti meg házastársi közös vagyon megosztása jogcímén. Ezt meghaladóan a keresetet és az alperes beszámítási kifogását elutasította.
- [12] Az elsőfokú bíróság a felperes keresetét részben megalapozottnak ítélte.
- [13] A dologi jogi igényre vonatkozóan elsődlegesen kifejtette, hogy a házastársak egymás közötti belső jogviszonyában - szerződéses rendelkezés hiányában - a szerzésben való közreműködés aránya a Csjt. 27. § (1) bekezdés alapján egyenlő. Az alperes eltérő arányra való hivatkozása a házassági életközösség tényére figyelemmel nem foghat helyt.
- [14] A közös vagyon Csjt. 27. § (1) bekezdése szerinti vélelmével szemben az alperes hivatkozott a különvagyonára, a Pp. 164. § (1) bekezdése alapján annak kétséget kizáró bizonyítása őt terhelte. Az elsőfokú bíróság a peradatok értékelésével arra a következtetésre jutott, hogy az alperes a különvagyon tényét és annak a beruházásra fordítását részben tudta csak bizonyítani.
- [15] Kétséget kizáróan bizonyított az ingatlana értékesítéséből befolyó 4.000.000 forint vételár különvagyon jellege és a perbeli telek megvásárlására, illetve a felépítmény építésére történő felhasználása. Az alperes azonban nem tudta bizonyítani azt, hogy az építkezés megkezdésekor további 180.000 ATS (mintegy 2.000.000 forint) különvagyon a rendelkezésére állt. Tény, hogy 1995-ben egy ingóvagyon tárgyat értékesített és az abból befolyó vételár a különvagyonának minősül. A csatolt kimutatás szerint a 180.000 ATS összegű vételárból 1995. július 31. napján az alperes 100.000 ATS-t bankszámlán helyezett el, amelyből kisebb részletekben történt pénzkivételt követően 1995 októberére csak 48.900 ATS maradt. Az állítása szerint otthon, készpénzben tartott további 80.000 ATS összegnek az építkezés kezdetekori megléte az előadása szintjén maradt. Az elsőfokú bíróság szerint az az alperesi előadás, hogy az otthon, készpénzben tartott összeg helyett - a kimutatás alapján - a banki megtakarításából költött, életszerűtlen. Nem hagyható figyelmen kívül az sem, hogy a büfékocsi értékesítése, valamint a perbeli építkezés megkezdése között több, mint 5 év telt el, ezalatt a peres felek külföldi utazásokat tettek, nagy értékű gépjárművet vásároltak. A peradatok alapján az alperesnek a 180.000 ATS különvagyon felhasználására vonatkozó állítása bizonyítást nem nyert.
- [16] Az elsőfokú bíróság az ingatlan forgalmi értékének megállapítására ingatlanforgalmi szakértőt vont be, a szakvéleményt aggálytalannak ítélte és ítélezése alapjául elfogadta. A peres felek az építkezés

befejezésekor a felépítmény értéket 17.000.000 forintban jelölték meg, amelyhez hozzászámítódik a telek (1.200.000 forint), tehát a teljes ingatlan értéke 18.200.000 forint. Az elsőfokú bíróság a teljes értékből levonta az alperes - bizonyított - 4.000.000 forint összegű különvagyont, a fennmaradó 14.200.000 forint képezi - egymás között egyenlő arányban - a házastársak közös vagyonát. Ennek megfelelően a felperest 71/182, az alperest 111/182 tulajdoni hányad illeti meg.

- [17] A közös tulajdon megváltással történő megszüntetésének feltétele a megváltási ár megfizetésének teljesítése, ezért az elsőfokú bíróság vizsgálta az alperes teljesítőképességét. Az alperes az ingatlant mint bentlakó, a lakott forgalmi értéken kívánta magához váltani, azonban a bíróság többszöri felhívása ellenére sem igazolta, hogy a megváltási ár - akár az általa megállapított összegben is - rendelkezésére áll. Hivatkozott ugyan a várható munkáltatói kölcsönre, ezt igazoló okiratot azonban nem csatolt. A következetes ítélkezési gyakorlat alapján - a teljesítőképesség hiányában - a közös tulajdon megváltással történő megszüntetésére nem kerülhet sor. Az elsőfokú bíróság ezért helyt adott a felperes által kért másodlagos megszüntetési módnak és elrendelte az árverési értékesítést. A legalacsonyabb vételárat - a szakvélemény alapján - 25.330.000 forintban állapította meg, a felperesnek a tulajdoni hányada alapján tehát a vételárból 9.881.483 forint ellenérték jár.
- [18] Az elsőfokú bíróság az alperes beszámítási kifogásainak részben adott helyt. A felperes mind jogalapjában, mind összegében elismerte a 475.000 forint rezsit, továbbá az alperes által megfizetett és igazolt 887.782 forint közös vagyoni tartozás fele összegének beszámítását, ezért azt a bíróság elszámolta.
- [19] A felperes vitatta a személygépjármű megvásárlásához felvett hitel beszámításának jogalapját. Tény, hogy az alperes 2.837.883 forint összegű törlesztést teljesített, annak a felperesre jutó része 1.418.941 forint (lenne). A felperes szerint az egyezségben ugyan megállapodtak az ingóságok megosztásáról, az azonban ténylegesen nem történt meg, a gépjármű az alperes birtokában maradt. Álláspontja szerint, mivel a gépjármű birtokáról, használatáról lemondott, annak terheit az alperes köteles viselni.
- [20] Az elsőfokú bíróság osztotta a felperes álláspontját. Az alperes elismerte, hogy az autót ő használta és a felek valóban úgy állapodtak meg, hogy az autó az alperesnél fog maradni. A felek megállapodása miatt az alperest terheli a gépjárműre felvett hitel teljesítése. Az alperes által 2012 szeptemberében és októberében megfizetett hiteltörlesztés még közös vagyoni jellegű kötelezettség, tehát az 58.848, illetve 59.955 forint fele összeg megtérítésére lehet alapos az igénye.
- [21] Az elsőfokú bíróság az 1.740.935 forint összegű gyermektartásdíj hátralék beszámítását a Ptk. 297. § (1) bekezdése alapján alaptalannak ítélte.
- [22] A közös vagyon megosztása eredményeképpen a felperest a vételárból neki jutó 9.881.483 forinthez képest a 475.000 forint rezsit hátralék, a 443.891 forint takarékszövetkezeti hitel, valamint 59.401 forint gépjárműhitel törlesztés beszámítása miatt az árverési megváltási vételárból 8.903.190 forint illeti meg.
- [23] Az alperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezett részét részben megváltoztatta. A közös tulajdon megszüntetése körében a lakottan történő árverési értékesítés elrendelését mellőzte és kötelezte az alperest, hogy a sikeres értékesítéstől számított 60 napon belül az ingatlant ingóságaival együtt hagyja el. A legkisebb árverési vételárból, a 25.330.000 forintból felperes megillető összeget 7.484.249 forintra leszállította. Rögzítette, hogy a legkisebb árverési vételárnál magasabb értéken történő értékesítés esetén a legkisebb árverési vételárat meghaladó összeg a feleket tulajdoni hányadaik arányában illeti meg. A személygépjárművet az alperes tulajdonába adta azzal, hogy a gépjármű megvásárlásához felvett kölcsöntartozás fennálló összege a 2016. augusztus 16-án kelt pénzügyi tájékoztatóban foglalt tőke és járulékaik szerint az alperest terheli. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította, egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.
- [24] A másodfokú bíróság az alperes fellebbezését részben alaposnak ítélte.

- [25] A tényállást az ingóvagyon megosztása és a gépjármű megvásárlásával kapcsolatos tartozás összegével kiegészítette.
- [26] A másodfokú bíróság alaptalannak ítélte az alperesnek az eltérő szerzési arányra tett fellebbezését. Visszautalt az elsőfokú bíróság helyes okfejtésére: a Csjt. 27. § (1) bekezdése alapján a házastársak esetén nincs jelentősége a vagyonszerzéshez történő hozzájárulás mértékének, azaz a szerzési arálynak, mert azt a Csjt. egyenlő arányúnak tekinti.
- [27] A törvényszék teljes mértékben osztotta az elsőfokú bíróság bizonyíték értékelését az alperes különvagyona részbeni bizonyítottságára. A büfé értékesítéséből származó alperesi különvagyonnak az építkezés kezdetekori megléte és a perbeli ingatlanra történő felhasználása nem nyert bizonyítást. Az alperes az elsőfokú eljárás során 100.000 ATS összegű különvagyonának az ingatlanra fordítását állította. A másodfokú bíróság egyetértett az elsőfokú bírósággal, miszerint az alperes nem bizonyította, hogy az 1995-ben átvett vételárból az építkezés megkezdésekor bármilyen összeg (100.000 vagy 180.000 ATS) a rendelkezésére állt. Kétségtelen, hogy 2001. augusztus 13-án egy deviza számlára 7.412,63 EUR került befizetésre, ez azonban önmagában még nem bizonyítja annak a tényét, hogy a pénzüsszeg forrása a büfé 1995. évi vételára volt.
- [28] A felek a másodfokú tárgyaláson egyezően nyilatkoztak az ingatlan 2004. évi forgalmi értékéről (18.200.000 forint). A telek forgalmi értékét a másodfokú bíróság az alperesre kedvezőbb - a felperes által állított - 1.200.000 forint összegben fogadta el. A felépítmény bekerülési értékét a felek előadásai értékelésével az elsőfokú bíróság 17.000.000 forint összegben helyesen állapította meg, az ingatlan 2004. évi forgalmi értéke tehát megfelelt a telek és a bekerülési költség összegének. Az alperes 4.000.000 forint különvagyonai hozzájárulása bizonyított, így az elsőfokú bíróság - a 14.200.000 forint közös vagyon egyenlő arányú jutója figyelembe vételével - helytállóan határozta meg a felperest illető 71/182 tulajdoni hányadot.
- [29] A másodfokú bíróság az alperes fellebbezését a közös tulajdon általa történő megváltásával való megszüntetésére, valamint az árverés esetén a lakott forgalmi érték megállapítására, megalapozatlannak ítélte. A peradatok alapján helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy az alperes többszöri felhívásra sem igazolta a megváltási ár megfizetésére a teljesítőképességét. Tény, hogy az alperes 500.000 forint összeget az elsőfokú ítélet meghozatalát megelőzően a felperes részére teljesített, illetve hivatkozott a munkáltatójától (jövőben) juttatott 4.500.000 forint kölcsönre. A felperes elismerte az 500.000 forint átutalását, vitatta viszont annak a megváltási ár előzetes részteljesítési jellegét. A másodfokú bíróság az alperes teljesítését nem értékelte, mivel annak jogcímét nem tüntette fel és az elsőfokú eljárásban arra - mint a megváltási ár előzetes (rész)teljesítése - nem is hivatkozott. A munkáltatói kölcsönről okiratot nem csatolt, állítása az előadása szintjén maradt.
- [30] A per adatai szerint az alperes igazolt havi nettó jövedelme 27.000 forint, kétséges, hogy pénzügyi kölcsönhöz jutna, illetve nagyobb összegű magánkölcsönt tudna törleszteni, egyéb forrás pedig elismerten nem áll a rendelkezésére. Az általa ajánlott részletfizetés nem biztosíthatja a megváltási ár megfelelő teljesítését, mert jövedelmi helyzete alapján magas összegű törlesztőrészek megfizetésére nem képes, az alacsony összegű részletfizetés engedélyezése pedig a teljesítést aránytalanul elhúzná. Mindezekre figyelemmel a törvényszék úgy ítélte meg, hogy a közös tulajdon megváltás útján történő megszüntetésére nincs lehetőség, az elsőfokú bíróság tehát helytállóan rendelkezett az árverési értékesítésről.
- [31] A per elbírálása során irányadó 1/2008. (VI.19.) PK vélemény II. pontja szerint a közös tulajdon megszüntetésekor a bentlakó tulajdonostársat főszabályként kiköltözésre kell kötelezni és csak kivételesen jogosítható fel az ingatlanban való bennmaradásra, amely esetben azonban a lakáshasználat jogcímét a felek megállapodása alapján vagy haszonélvezeti, illetve használati jog alapításával kell meghatározni. Erre azonban csak akkor kerülhet sor, ha a bentlakó tulajdonostárs ezt kéri, ilyen kérelmet azonban a jogi képviselővel eljáró alperes nem terjesztett elő (BDT2012.2746.). A törvényszék erre figyelemmel a lakottan történő árverési értékesítésre

vonatkozó rendelkezést mellőzte és kötelezte az alperest a kiköltözésre. Mivel az elsőfokú bíróság nem rendelkezett nagyobb összegű vételár esetén az árverési vételár felosztásáról, a törvényszék ezért az arra vonatkozó rendelkezést a Vht. 162. § (3) bekezdés b) pontjára figyelemmel pótolta.

- [32] A másodfokú bíróság alaposnak ítélte az alperes beszámítási kifogását a személygépjármű megvásárlásához felvett kölcsöntartozás általa törlesztett összege felének elszámolására. A felek ugyanis a bontóperi egyezségben ténylegesen a gépjármű megosztásáról nem rendelkeztek. A megvásárlásához felvett hiteltartozás összege az életközösség megszűnése időpontjában 2.526.585 forint volt, a tartozás tehát meghaladta a gépjármű értékét. A másodfokú bíróság a Csjt. 31. § (5) bekezdésében rögzített méltányos megosztás, illetve a felek erre vonatkozó szerződéses megállapodása hiányában, alaposnak találta az alperesnek az általa nem vitatottan megfizetett 2.837.883 forint törlesztés felére, az 1.418.941 forint beszámítására vonatkozó igényét.
- [33] A teljes körű elszámolás eredményeképpen tehát az elsőfokú bíróság által megállapított, a felperest illető tulajdoni hányad legkisebb árverési vételárból elérhető összege 9.881.483 forint, ebből a felperes által is elismerten levonásra kerül 475.000 forint lakásfenntartási költség, a takarékszövetkezeti hiteltörlesztés elszámolása folytán 443.891 forint, továbbá az alperes a másodfokú ítélet alapján igényt formálhat az 1.418.941 forint megtérítésére, tehát a felperest megillető vételár 7.484.249 forintra csökken.
- [34] A másodfokú bíróság a pernyertesség, pervesztesség arányában az alperesi fellebbezés folytán a perköltséget, illetőleg az eljárás illeték viselését módosította.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [35] A jogerős ítélet ellen az alperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet. Kérte, hogy a Kúria a jogerős ítéletet az elsőfokú bíróság ítéletére is kiterjedően helyezze hatályon kívül és elsődlegesen új, a jogszabályoknak megfelelő határozatával a perbeli ingatlan közös tulajdonának megszüntetésével, illetve a beszámítási kifogásai elbírálásával együttesen a felperest megillető összeget 4.050.133 forintban állapítsa meg. Másodlagosan a jogerős ítéletet az elsőfokú bíróság ítéletére kiterjedően helyezze hatályon kívül és utasítsa az elsőfokú bíróságot új eljárás lefolytatására. A felperes a felülvizsgálati kérelmét eljárásjogi jogszabálysértésekre, a Pp. 164. § (1) bekezdése, a Pp. 206. § (1) bekezdése és a Pp. 221. § (1) bekezdésének megsértésére alapította.
- [36] Felülvizsgálati érvelése szerint az eljáró bíróságok a bizonyítékokat tévesen értékelték, amikor a különvagyoni hozzájárulásának mértékét csak a 4.000.000 forint összegben állapították meg, ezért sérült a Pp. 206. § (1) bekezdése. Ráadásul a perben a felperes semmilyen bizonyítékot nem terjesztett elő, bizonyítási indítványa a szakvéleményre való reagáláson kívül nem volt, a Pp. 164. § (1) bekezdése alapján állításait nem bizonyította.
- [37] A 4.000.000 forint összeget meghaladóan bizonyította 100.000 ATS összegű különvagyonának meglétét. A különvagyont képező büfékocsit 1995-ben 180.000 ATS vételárért értékesítette, a befolyó összeget félretette. Ugyancsak okirattal igazolta, hogy a R. Bankba az építkezés megkezdésekor, 2001. augusztus 13-án 7.412 EUR összeget fizetett be. Ennek az összegnek a forrása az otthon tartott különvagyoni készpénze volt, amelyet a devizaszámla nyitását követően és a ATS megszűnése után EUR-ra átváltott. Az EUR középárfolyammal való számítása alapján 2004-ben a kb. 100.000 ATS összegű különvagyona 1.934.532 forintnak felelt meg, az összeg kamatozott voltára figyelemmel tehát a javára további 2.000.000 forint különvagyoni hozzájárulást kellett volna elfogadni.
- [38] A fenti levezetés alapján a különvagyoni hozzájárulása 6.000.000 forint, az ingatlan építkezéskori értékéből, a 18.200.000 forintból a 6.000.000 forint különvagyona levonásával 12.200.000 forint a közös vagyoni érték, amelynek a fele, 6.100.000 forint illeti meg a felperest. Ennek alapján a felperes tulajdoni illetősége 61/182 tulajdoni hányad.

- [39] Az elszámolás eredményeképpen a 25.330.000 forint forgalmi értékből a felperest a 61/182 tulajdoni hányadának megfelelő megváltási árként 8.629.000 forint illeti meg. Ebből le kell vonni a jogerős ítélet alapján elszámolt 475.000 forint, a 443.891 forint, továbbá az 1.418.941 forint, azaz összesen 2.337.832 forint összegeket. A felperesnek ez alapján 6.291.168 forint jár.
- [40] Az alperes sérelmezte, hogy a másodfokú bíróság a beszámítási kifogásoknál két tételt nem vett figyelembe. Az egyik tétel a felperesnek banki átutalással megfizetett 500.000 forint, amelynek átvételét a felperes nem vitatta, nyilvánvaló, hogy a beszámítását joga van kérni. Ezáltal a felperesnek járó összeg 5.791.168 forintra csökken. Nem vette figyelembe a másodfokú bíróság a felperessel szemben fennálló gyermektartásdíjjal kapcsolatos igényét sem, holott végrehajtási eljárás is folyamatban van. Ez az összeg 1.540.935 forint, amely ráadásul 2015. október 1. napjától tovább halmozódott. A felperes tartozása így tehát 1.740.935 forint, amelyet szintén be kell számítani. A fentiek alapján az összes beszámítási igénye elbírálásával (a megfizetett 500.000 forint, illetve a 1.740.935 forint,) a felperest megillető összeg 4.050.133 forintra csökken.
- [41] Az alperes sérelmezte az árverési értékesítés elrendelését, a teljesítőképességét ugyanis igazolta: a munkáltatójától 4.000.000 forint, a rokonaitól további 1.000.000 forint kölcsönt kapott, amelyet ügyvédi letétbe helyezett. Miután a fenti levezetése alapján a felperest megillető összeg az 5.000.000 forintot nem éri el, nyilvánvaló, hogy teljesítőképességgel rendelkezik. Ebből következően a Kúria az árverési értékesítést mellőzze és jogosítsa fel a felperesi tulajdoni illetőség megváltására.
- [42] Végül az alperes sérelmezte a jogerős ítélet perköltségre vonatkozó rendelkezését, álláspontja szerint az nem felel meg a pernyertesség-pervesztesség helyes arányának.
- [43] A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában történő fenntartását indítványozta. Helyesen állapította meg a jogerős ítélet, hogy az alperes a Pp. 164. § (1) bekezdése alapján őt terhelő bizonyítási kötelezettség szerint nem bizonyította kétséget kizáróan a 100.000 ATS-nak megfelelő különvagyonának az építkezésre fordítását. Az eljáró bíróságok a bizonyítékokat a jogszabálynak megfelelően értékelték: ésszerű és okszerű indokát adták a különvagyonra való hivatkozás bizonyítatlanságának. A felülvizsgálati eljárás során a Kúria a mérlegelés körébe tartozó kérdést általában nem vizsgálja és nincs lehetőség a bizonyítás adatainak újabb egybevetésére sem. A felülmérlegelésre csak kivitélesen és csak akkor kerülhet sor, ha a bíróság által megállapított tényállás az iratok tartalmával ellentétes, illetve a bíróság a bizonyítékok egybevetése és összességükben való értékelés során okszerűtlen, logikai ellentmondást tartalmazó következtetésre jutott.
- [44] Az alperes az elsőfokú eljárás során a teljesített 500.000 forint beszámítását nem kérte, ezért azt az elsőfokú bíróság nem vizsgálta. A fellebbezési eljárásban beszámítási kifogást nem lehet előterjeszteni, a másodfokú bíróság jogszabályszerűen járt el, amikor mellőzte. A gyermektartásdíj hátralékra vonatkozó beszámítási kifogást az elsőfokú bíróság a Pp. 267. § (1) bekezdés alapján elutasította, a másodfokú bíróság mint érdemben helyes döntést ezt helybenhagyta. A jogerős döntés megfelel a jogszabályi rendelkezéseknek, az alperes pedig nem jelölte meg, hogy a beszámítási kifogás elutasítása milyen jogszabályt sértett meg.
- [45] Az alperes az eljárásban a teljesítőképességét nem igazolta. A közös tulajdon árveréssel történő megszüntetésére vonatkozó jogerős döntés tehát megalapozott és megfelel a Pp. 206. § (1) és 221. § (1) bekezdésében foglaltaknak. A felülvizsgálati eljárásban az ügyvédi letétbe helyezett 5.000.000 forint nem vehető figyelembe, egyébként pedig a jogerős ítéletben meghatározott megváltási árnál alacsonyabb összegű.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [46] A Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (2) bekezdése alapján a felülvizsgálati kérelem keretei között bírálta felül.

- [47] Az alperes felülvizsgálati kérelme nem alapos.
- [48] A Kúria elsődlegesen rámutat arra, hogy az 1/2016. (II.15.) PK vélemény 3. és 4. pontja alapján a felülvizsgálati kérelem szorosan összefüggő, kötelező tartalmi elemei: a megsértett jogszabályhely megjelölése, valamint annak kifejtése, hogy a fél a határozat megváltoztatását milyen okból kívánja (Pp. 272. § (2) bekezdés). Az együttes törvényi feltételnek a fél akkor tesz eleget, ha egyrészt a megsértett jogszabályhelyet konkrétan megjelöli, másrészt pedig a hivatkozott jogszabálysértést tartalmilag is körülírja, az arra vonatkozó jogi álláspontját kifejti, vagyis ha jogszabálysértésre való hivatkozása indokait is ismerteti. Mindezek bármelyikének hiánya a felülvizsgálati kérelem hivatalból elutasítását eredményezi (3. pont). Ha a fél a felülvizsgálati kérelmében több, egymástól elkülönülő jogszabálysértésre hivatkozik, valamennyi hivatkozásának rendelkeznie kell az előző pontban kifejtett tartalmi követelményekkel (4. pont).
- [49] A fentiek alapján a Kúria nem vizsgálta érdemben az alperes felülvizsgálati kérelmének a jogerős ítélet perköltségviselésre vonatkozó rendelkezését. Az alperes a megsértett jogszabályhelyet nem jelölte meg és a perköltség megállapításának helyes arányára, illetve összegére határozott felülvizsgálati kérelmet sem terjesztett elő. Önmagában az arra való hivatkozása, hogy a jogerős ítélet perköltség megállapítására vonatkozó rendelkezésével nem ért egyet, határozott kérelemnek nem tekinthető, ezért azt a Kúria - visszautalva a PK vélemény 3. pontjára - nem vizsgálta.
- [50] Ugyancsak nem vizsgálta a Kúria az 1.740.935 forint gyermektartásdíj hátralék beszámítására vonatkozó felülvizsgálati kérelmet. Az alperes - ahogy erre a felperes helytállóan hivatkozik - a megsértett jogszabályhelyet nem jelölte meg, jogi indokait nem fejtette ki. A felülvizsgálati kérelme nem felel meg az 1/2016. (II.15.) PK vélemény 3. és 4. pontjában foglaltaknak.
- [51] A dologi jogi igény
- [52] A felperes a Pp. 164. § (1) és Pp. 206. § (1) bekezdésének megsértésére hivatkozott. A Kúria maradéktalanul osztotta a másodfokú ítéletben kifejtetteket, a felülvizsgálati kérelemre figyelemmel az alábbiakat rögzíti.
- [53] Nem sérült a Pp. 164. § (1) bekezdése. A különvagyon a törvény által elismert alvagyon (Csjt. 28. §). A Csjt. 27. § (1) bekezdése az életközösség alatti szerzésre a közös vagyon (megdönthető) törvényi vélelmének kimondásával a vagyontárgy eltérő alvagyoni jellegének bizonyítási kötelezettségét a különvagyonra állító félre telepíti. A jelen esetben a felperest a törvényi vélelem alapján bizonyítási kötelezettség nem terhelte, az alperesnek kellett - kétséget kizáróan - bizonyítani a különvagyona mértékét és annak az ingatlan építésére fordításának tényét. Az eljáró bíróságok a bizonyítási teher (Pp. 3. § (3) bekezdés) helyes meghatározása alapján helytállóan értékelték az alperes terhére állításai bizonyítottságának hiányát.
- [54] hivatkozik az alperes a Pp. 206. § (1) bekezdése megsértésére. A felülvizsgálati eljárás rendkívüli perorvoslati jellege miatt a bizonyítékok újraértékelésének kivételesen van helye, csak akkor, ha a megállapított tényállás megalapozatlan, illetve az abból levont jogkövetkeztetés okszerűtlen vagy logikátlan. Az eljáró bíróságok a Pp. 206. § (1) bekezdésének megfelelően helyesen állapították meg a tényállást és a jogszabálynak megfelelően vonták le a következtetéseiket.
- [55] hivatkozott az alperes arra, hogy a Csjt. 28. § (1) bekezdése a) pontja alapján az 1995-ben, a vagyontárgya értékesítéséből befolyt összeg a különvagyonnak minősül, ez azonban önmagában még annak öt évvel későbbi meglétét és az építkezésnél való elszámolhatóságát - ahogy erre az eljáró bíróságok helyesen mutattak rá - nem alapozza meg. Az alperesnek ugyanis nem csak a különvagyona meglétét és mértékét kellett bizonyítania, hanem azt is, hogy az az építkezésnél felhasználásra került. Az igazolt, euróban történő befizetés az életközösség időtartama alatt történt, a Csjt. 27. § (1) bekezdése törvényi vélelmével szemben így az alperesnek az 1995-ben megkapott különvagyoni vételár és a befizetett összeg között az ok-okozati összefüggést kellett (volna) bizonyítania. Az eljáró bíróságok a peradatok okszerű mérlegelésével állapították meg, hogy az alperes a 4.000.000 forint különvagyonát meghaladóan további különvagyon nem tudott bizonyítani, állítása az előadása szintjén maradt. Ebből következően a házastársakat megillető

tulajdoni hányadokat az alvagyonok vegyülése folytán, az alperes különvagyonai hozzájárulása és a közös vagyoni vélelemnek megfelelően határozták meg.

- [56] A beszámítási kifogások.
- [57] Az alperes két beszámítási kifogás elutasítását sérelmezte: az általa 2015. augusztus 15-én megfizetett 500.000 forint, illetve a gyermektartásdíj hátralék 1.740.935 forint összegét. A fentebb kifejtettek alapján a gyermektartásdíj hátralék beszámítását a Kúria nem vizsgálta, az előzetes teljesítésre vonatkozóan pedig a felülvizsgálati kérelem alaptalan.
- [58] Helytállóan érvelt a felperes a felülvizsgálati ellenkérelmében azzal, hogy az alperes az elsőfokú eljárás alatt - a nem vitatottan - megfizetett 500.000 forint beszámítását nem kérte. A Pp. 274. § (3) bekezdése alapján a másodfokú eljárásban beszámítási kifogást csak akkor lehet előterjeszteni, ha azt az ellenfél elismeri vagy ha a beszámítani kért követelés az elsőfokú tárgyalás berekesztését követően járt le. A perbeli esetben a felperes kizárólag az összeg átvételét ismerte el, annak jogcímét - a megváltási ár előzetes teljesítését - vitatta. Az alperes az elsőfokú tárgyalás berekesztéséig a teljesített 500.000 forint beszámítására igényt (kifogást) nem terjesztett elő, a másodfokú eljárásban pedig a Pp. fenti szakasza alapján a törvényi feltételek hiányában a beszámítási kifogása előterjesztése kizárt. A felülvizsgálati eljárásban olyan igényt érvényesíteni, amelyet az elsőfokú eljárásban a fél maga sem kért, nem lehet, a kérelem kiterjesztésének nincs helye (Pp. 275. § (1) bekezdés).
- [59] A közös tulajdon megszüntetésének módja.
- [60] A periratok alapján kétséget kizáróan megállapítható, hogy az alperes a jogerős ítélet meghozataláig a teljesítőképességét hitelt érdemlő módon nem igazolta, a jövőbeni munkáltatói kölcsön ígérete igazolásnak nem tekinthető. Az alperesnek módja és lehetősége lett volna az eljárás időtartama alatt a teljesítőképességét bizonyító okiratok (kölcsönszerződés) bemutatására. Tény az is, hogy az eljárás során az alperes még a saját maga által számított megváltási árra vonatkozóan sem igazolta a fizetési képességét. A Pp. 275. § (1) bekezdése szerint a felülvizsgálati eljárásban bizonyítás felvételének helye nincs, a Kúria a jogerős ítéletig rendelkezésre álló iratok alapján dönt. Ebből következően az alperesnek az a hivatkozása, hogy a jogerős ítéletet követően igazolta a teljesítőképességét, a felülvizsgálati eljárásban figyelembe nem vehető.
- [61] A Pp. 221. § (1) bekezdésének megsértésére vonatkozó felülvizsgálati kérelem nem alapos. A jogerős ítélet indokolása - visszautalva az elsőfokú bíróság ítéletére - részletesen kifejtette a másodfokú bíróság jogi álláspontját, önmagában az, hogy annak tartalmával az alperes nem ért egyet, az indokolás hiányát nem alapozza meg.
- [62] A fentiek alapján a jogerős ítélet nem jogszabálysértő, ezért azt a Kúria a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Záró rész

- [63] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.
- [64] Az alperes felülvizsgálati kérelme nem vezetett eredményre, ezért a Kúria a Pp. 270. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdése szerint kötelezte az alperest felülvizsgálati eljárási költség megfizetésére, amelynek összegét a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet alapján mérlegeléssel állapította meg.
- [65] Az alperes teljes személyes költségmentességben részesült, ezért az 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 50. § (1) bekezdése szerinti felülvizsgálati eljárási illetéket a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. és 14. §-ai alapján az állam viseli.

Budapest, 2017. november 7.

. Makai Katalin s.k. tanácselnök, dr. Kövesné dr. Kósa Zsuzsanna s.k. előadó bíró, dr. Baloginé dr.
Faiszt Judit s.k. bíró

A kiadmány hitelül: